

Spodnja Senica

34

»Zgodba je to in nič drugega, za ogledalo postavljena, kako strasti iz malenkosti porojene spačijo obraz ljudski duši in jo preslepe, da tava in išče v temi, kar ji je v pogubo, ne vidi pa velikih rešnih ciljev, do katerih vodi pot ljubezni.«

Ko sem vas poleti povabil, da obiščete Soro pri Medvodah, sem zapisal, da se boste tam znašli na prizorišču marsikateriga Finžgarjevega dela. In res je tako. Finžgar, povezan z ljudmi svoje župnije, ni mogel kar tako mimo dogodkov, ki so se dogajali v njegovi neposredni bližini. Tudi s pripovedjo o verigi je bilo nekaj podobnega. In čeprav se je s kratkim citatom, ki ga navajam v začetku tega zapisa, skušal nekoliko opravičiti, ni mogel stvari zasukati drugače, kot so se v resnici zgodile. Le pri tragičnem koncu se je nekoliko prepustil svoji domišljiji, saj je želel, da bi odnosi, opisani v zgodbi, služili ljudem v svarilo in poduk.

»Veriga«, ljudska igra v treh dejanjih, je bila napisana že pred prvo vojno, uprizorjena pa takoj po njej. Opisuje prepir med dvema kmetoma iz — sicer neimenovane — vasi Spodnja Senica pri Sori. Imena obeh sprtih sosedov so že nekajkrat prodrla v slovensko javnost, tu pa jih ne bomo imenovali, saj vsakokratno odpiranje starih ran znova zabolijo, pa čeprav je od tedaj minilo že tri četrtine stoletja. Tudi domačini neradi izpostavljajo potomce obeh sprtih družin, kljub temu da je danes vse drugače in nekateri od njih celo igrajo pri domačih uprizoritvah tega dela.

Namen te Finžgarjeve ljudske igre je zelo poučen, saj razkriva posledice pravdarske strasti, ki je bila v Finžgarjevem času med kmeti še močno prisotna. Zaradi najdene verige, za katero se seveda nista mogla zediniti, komu pripada, so trpeli medsebojni odnosi, ki so na koncu privedli v tragedijo — smrt starega Primoža, ki je miril in svaril. Le Janez in Micka, otroka obeh prepirljivcev, sta v medsebojni ljubezni našla toliko moči, da sta se uprla medsebojnemu sovraštvu staršev. Zanimivi dialogi, ki so bili tudi posledica tega, da je bil Finžgar celo svetovalec pri rešničnih okoliščinah te zgodbe, dajejo zgodbi poseben čar, zato je bilo delo že ob prvi uprizoritvi deležno visokih ocen, pozneje pa so ga v repertoar sprejeli številni poklični in ljudski odrji.

Prav v zvezi z uprizoritvami se pri »Verigi« odvíja še neka druga zgodba. Ta je sicer še nenapisana, a govori o prizadevnih domačih igralcih, ki se trudijo, da bi to Finžgarjevo delo živelo še naprej in služilo v opomin sedanjim in prihodnjim generacijam.

Pred vojno so seniški nadebudneži igrali pri sosednjih dramskih skupinah (Sori, Preski, Medvodah), nekoliko po vojni pa so že ustanovili svojo. Sprva so posegali po različnem repertoarju, dokler niso prišli na zamisel, da bi se posvetili »Verigi«, ki je nastala na njihovih tleh. Sklenili so jo uprizoriti kar na prostem. In še več. Kot glavni rekvizit jim je služila prav tista veriga, ki je pred desetletji sprožila spor med sosedoma.

Prvemu režiserju Tčarju je sledil Andrej Veber, ki v igri z vlogo Primoža sodeluje že od začetka. Po poklicu je kmet in na njegovih domačiji, ki so jo za igro primerno preuredil, predstave tudi potekajo. Obiskovalci so še posebno zadovoljni, ker igralci ne govorijo v književnem jeziku, pač pa v domačem narječju. Govorica iz Spodnje Senice je še dodatna posebnost uprizoritve, ki jo že tako odlikujejo dialogi v živem, izklesanem jeziku z vsemu posebnostmi iz Finžgarjevega časa.

Že vrsto let domačini iz Spodnje Senice uprizarjajo Finžgarjevo »Verigo«. Ne sicer vsako leto, ampak na določena časovna obdobja. Letos poleti je minilo

že trideset let od prve uprizoritve in jubilej so praznovali na moč delavno. Na dvorišču Vebrove domačije so odigrali kar tri predstave. Številni obiskovalci iz raznih koncev Slovenije so dali vedeti, da so take prireditve močno zaželeno. Ljudskih odrov, ki so včasih igrali domače igre pa Sloveniji, ni več, televizija pa tovrstno domačijsko tvornost popolnoma zanemarja. Že to bi bilo sicer dovolj, da bi seniška igra, kot svetla izjema v dramski aktivnosti, naletela na velik odziv. Vendar je moč njene uprizoritve prav v kvaliteti in neposrednosti okolja, v katerem se odvíja. Dober odziv občinstva pa igralce, med katerimi so se že zamenjale generacije, zavezuje za podobne uprizoritve tudi v bodoče.

Če bi se vsak prepir na Slovenskem končal tako tragično kot tisti v Finžgarjevi »Verigi«, bi bila naša književnost, vsaj tista, ki se opira na vaško življenje, polna žalostnih zgodb. Toda v večini primerov zmaga trezna presoja in zdrav razum. Zato pa imamo toliko pripovedi, ki jih ni porodila »s strastjo preslepena ljudska duša, pač pa so jih navdihnili dogodki, do katerih vodi pot ljubezni,« kot bi dejal Finžgar.

Andrej Mrak

Razpis

Komisija za delovna razmerja TEKSTIL, TOZD PREDILNICA Medvode objavlja prosta dela in naloge:

- VODJA ODDELKA V PROIZVODNI TEKSTILNE PREJE** — zaželena moška delovna sila
POGOJI:
— Srednja tekstilna ali poklična šola ustreznih smeri,
— 3 oziroma 5 let delovnih izkušenj pri podobnih delih in nalogah,
— 3-mesečno poizkusno delo,
— OD od 130.000 din do 160.000 din.
- ČISTILKO za čiščenje proizvodnih, garderobnih in pisarniških prostorov**
POGOJI:
— Končana osemletka
— Zaželene so delovne izkušnje pri podobnih delih in nalogah
— 2-mesečno poizkusno delo
— OD od 95.000 din do 110.000 din
- REFERENETA za obračun OD za določen čas** — nadomeščanje delavke med porodniškim dopustom
POGOJI:
— Srednja šola ustreznih smeri
— Zaželene so delovne izkušnje pri podobnih delih in nalogah
— OD od 125.000 din do 140.000 din
— Poizkusno delo 3 mesece.
- VEČ DELAVCEV V PROIZVODNI PREJE IN SUKANCEV** za določen čas — nadomeščanje delavk med porodniškim dopustom
POGOJI:
— Končana osemletka
— Prednost imajo KV in PKV delavci z izkušnjami na podobnih delih in nalogah
— Poizkusno delo 2 meseca.
— OD od 90.000 din do 120.000 din.

Pisne prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev naj kandidati pošljejo v 8 dneh po objavi na naslov: TEKSTIL, TOZD PREDILNICA MEDVODE Barletova cesta 4, 61215 MEDVODE

Zaželena je osebna prijava oziroma razgovor v kadrarskem oddelku — tel. 061-611-227.

Turistični zemljevid Medvod

Medvoške krajevne skupnosti so izdale turistični zemljevid Medvod in okolice, ki so ga krajani, turisti, turistični delavci in navsezadnje tudi načrtovalci razvoja ob sotočju Save in Sore, zelo potrebovali.

Za pripravo zemljevida je vseh pet krajevnih skupnosti na medvoškem koncu oblikovalo skupno komisijo, ki se je povezala z združenim delom zavoljo sofinanciranja in z Geodetskim zavodom Ljubljana v zvezi z izdelavo. Večina ozdov je prispevala del sredstev in so nato ob izidu dobili ustrezno število zemljevidov. Svoj delež so prispevali tudi številni zasebniki, žal pa v tej skupni akciji niso sodelovale nekatere večje gostinsko-turistične organizacije, češ da zanje zemljevid ni pomemben (!).

Na Geodetskem zavodu so za izdelavo pripravili potrebne kartografske podloge, letalske posnetke Medvod in druge podatke za končno oblikovanje vsebine zemljevida. Izkušena kartografska zavoda, diplomirana inženirja Vili in Matjaž Kos, ki sta, mimogrede povedano, sodelovala tudi pri izdelavi Atlasa Slovenije, sta organizirala in opravila tudi druge naloge v zvezi z izdelavo zemljevida.

Zemljevid Medvod meri 68 x 98 centimetrov, zložen pa 11 x 22 centimetrov. Na notranji strani so v merilu 1 : 7500 narisana naselja od Zbilj do Slavkovega doma ter od motela Medno do vasi Dol. Na zunanji strani je večji zemljevid območja od Ljubljane do Kranja, vključno z novo avtomobilsko cesto in Polhograjskimi Dolomiti. Poleg tega so opisani kraji v okolici Medvod, objavljen je seznam ulic in pomembnejših telefonskih števil ter dva barvna letalska posnetka Medvod. Zemljevid so natiskali v ČGP Delo v 3000 izvodih.

V prosti prodaji bo le nekaj sto izvodov, ki jih bo mogoče dobiti na sedežu krajevne skupnosti Medvode po 850 dinarjev.

DA
BO TUDI
JUTRI
ŽIVLJENJE